

A QUÈ ES JUGA EN ELS JOCS?

Josep-Maria Terricabras

Els Jocs Olímpics constitueixen segurament l'esdeveniment mundial amb més ressò i més prestigi. De fet, a la barca dels Jocs li bufen vents molt favorables: no solament perquè, des de fa cent-cinquanta anys, l'esport té molta bona fama, sinó també perquè l'esperit competitiu, agradi o no a certs pedagogs, sembla ben arrelat en els humans, que tenen dificultats per assumir allò que va dir el baró Pierre de Coubertin, que l'important és participar i no pas guanyar. Es tracta, a més, d'una competició esportiva que es proclama hereva directa de l'olimpisme de la Grècia clàssica. Bons vents, doncs, per als Jocs. Bons padrins.

No és, per tant, gens estrany que amb aquests vïmets es volgués fer un bon cistell. El Comitè Olímpic Internacional es va constituir el 1894 i, al cap de dos anys, va posar en marxa els primers Jocs de l'era moderna. Des de llavors han passat cent vuit anys. El cistell ara ja és

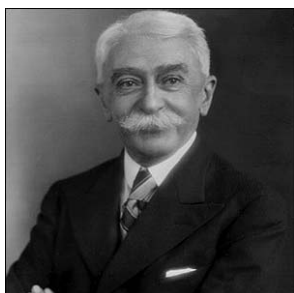
un cove. S'ha anat fent gran sobretot durant el llarguíssim regnat de Juan Antonio Samaranch que, amb un nas empresarial particularment fi, s'ha avançat a la mateixa indústria esportiva. Avui el COI és un organisme privat que té més poder, més pressupost i més influència que la majoria de les institucions i governs del món. Les ciutats que obtenen uns Jocs saben que faran una transformació urbanística colossal i que atrauran

l'atenció de centenars de milions de persones. És innegable, per exemple, que Barcelona apareix d'una altra manera en el mapa de les ciutats del món des que el 1992 va ser seu dels Jocs Olímpics. D'aquí que avui molts es preguntin: que potser és dolent tot això?

La pregunta, però, no hauria de ser pas aquesta. Els Jocs Olímpics no solament no haurien de ser dolents, sinó que haurien de ser positivament bons. El baró de Coubertin els presentava com un instrument perquè el jovent en tragués "l'amor per la pau i el

respecte a la vida". És clar que els bons desigs no s'han de predicar només sinó que també s'han de practicar. I l'anomenat "moviment olímpic" predica molt però practica poc, ja des del mateix començament.

El COI és un organisme independent que funciona per cooptació dels seus membres. Això vol dir que els dirigents del COI es trien entre ells. Aquest mètode no és pas essencialment dolent, però sí extraordinàriament perillós, perquè aboca a l'aïllament, a la manca de

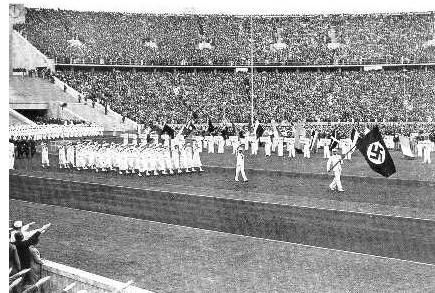

crítica i a la perpetuació dels vicis. Ben mirat, perquè s'escandalitzen els dirigents del COI amb els casos de corrupció entre els seus membres? No ho haurien de fer. Al capdavall, el COI té membres en actiu que ja han estat condemnats per corrupcions diverses -política i econòmica- en els seus països.

I n'hi ha que no han pogut ser condemnats tot i pertànyer a règims autoritaris, senzillament perquè ells els controlen. En el COI, doncs, la corrupció, no és sobrevinguda sinó interna. Els pobres comitès d'ètica que el COI mateix designa, què faran? Potser atacar quatre corcs, però no podran canviar els mobles.

La mística del moviment olímpic no ha destacat mai per ser innovadora ni avançada. De fet, el 1894 les dones van ser excloses expressament dels Jocs, i no van ser acceptades fins al 1928, quan elles, pel seu compte, ja anaven guanyant presència i vot. El COI sempre ha anat a remolc, sempre s'ha adaptat.

Ho va fer, concedint el 1936 els Jocs al Berlín de Hitler, o inaugurant-los com si res el 1968 a Mèxic, poques setmanes després de l'assassinat massiu de manifestants a la Plaça de les Tres Cultures.

També és ben alligador escoltar les paraules emocionades -i gravades- que Samaranch va dedicar a Franco, a la joventut i a l'esport el dia de la mort del dictador, i comparar-les amb discursos seus posteriors en què explica al món de què va això de la democràcia.

Ara mateix, en temps de terror internacional, el COI està sobretot preocupat per la seguretat. A Atenes hi haurà 50.000 policies grecs i els serveis de seguretat d'altres països, amb un pressupost global que supera els mil milions de dòlars. Si després, però, hi ha alguna desgràcia -com a Munic el 1972-, els Jocs no s'aturaran pas. És clar que es vol protegir la vida dels atletes, però sempre per protegir els Jocs, la seva continuïtat i la del COI. S'ha oblidat molt de pressa que, al territori grec d'Olímpia, no s'hi podia accedir armat.

Mentre es fan aquestes coses, s'invoca, això sí, l'esperit de "la família olímpica". Però, quina família? La que no té cap escrúpol a pactar

amb dictadures, a afavorir l'especulació, a fer negoci amb l'esforç -sovint inhumà- de molts atletes? La que afavoreix l'eslògan "més alt, més fort, més lluny", però mira de reüll la iniciativa dels Jocs Paralímpics i es desentén de l'expansió de l'esport com a mètode de

formació integral per a tots els individus?

Avui comença una altra edició dels Jocs. Amb la mateixa retòrica rànica que les anteriors. I amb una pràctica lamentablement igual.

(Publicat a EL PERIÓDICO, el dia 13 d'agost del 2004)